

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 569 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-4438 (TAP-20-1951(3)) (TAIS NR. 21-18050(2))**

2021-01-28 Nr. NV-195

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Vidaus reikalų ministerija.

2. Projekto tikslas: Pateikti Seimui išvadą dėl Seimo nario D. Gaižausko 2020-01-22 d. parengto Administracinių nusižengimų kodekso 569 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-4438.

3. Dabartinė situacija:

Seimo narys D. Gaižauskas siūlė Administracinių nusižengimų kodekse **nustatyti, kad administracinių nusižengimų**, susijusių su transportu ir kelio ūkiu, įrodymai mobiliosiomis teisės pažeidimų fiksavimo sistemomis **nedalyvaujant pareigūnui galėtų būti renkami tik esant Kelių eismo taisyklėse (KET) numatytam informaciniam ženklui „Automatinė eismo kontrolė“** (t. y., kad kelio ženklais vairuotojai būtų informuojami apie kelio ruožuose atliekamą automatinę eismo kontrolę).

4. Projekto esmė: Nepritarti Administracinių nusižengimų kodekso 569 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-4438 dėl šių priežasčių:

- Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimu iš esmės siūloma įtvirtinti pareigą iš anksto informuoti apie atliekamą automatinę eismo kontrolę visuose kelio ruožuose, kuriuose automatiniais prietaisais vykdoma greičio ar kitų pažeidimų kontrolė. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 4 straipsnyje nustatyta, kad valstybės pareiga – sudaryti saugias ir vienodas visiems eismo dalyviams dalyvavimo eisme sąlygas, eismo dalyvių pareiga – žinoti valstybės nustatytą eismo tvarką ir jos laikytis. Būtent eismo dalyvių žinojimas, jog jų daromi pažeidimai gali būti fiksuojami ne tik atitinkamais kelio ženklais pažymėtuose kelio ruožuose, bet visuose keliuose, motyvuoja eismo dalyvius būti sąmoningus ir laikytis KET reikalavimų. Nustačius reikalavimą naudoti kelio ženklus prieš mobiliąsias teisės pažeidimų fiksavimo sistemas, gali susidaryti situacija, kai vairuotojas (kurio transporto priemonė nėra apdrausta transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, neįregistruota, be privalomosios techninės apžiūros, nesumokėtas transporto priemonių savininkams ar valdytojams nustatyto dydžio mokestis už naudojimąsi keliais), pamatęs kelio ženklą, apvažiuos kontroliuojamą kelio ruožą ir taip išvengs atsakomybės už daromus nusižengimus. Siūlomi ANK pakeitimai ne tik neprisidėtų prie saugaus eismo tikslų ar visuomenės ir valstybės interesų nuo administracinių nusižengimų gynimo, bet priešingai – padėtų asmenims, nesilaikantiems nustatytų reikalavimų, išvengti administracinės atsakomybės.
- policijos pareigūnai susidurtų ir su praktinėmis taikymo problemomis - turėtų prižiūrėti ne tik šalia važiuojamosios kelio dalies pastatytas mobiliąsias pažeidimų fiksavimo sistemas, bet ir pastatytus mobiliuosius informacinius ženklus, kad jie nebūtų niokojami, nuverčiami ar apskunami. Siūlomi pakeitimai pareikalautų ir papildomų valstybės biudžeto išlaidų – institucijos, naudojančios mobiliąsias teisės pažeidimų fiksavimo sistemas, privalės būti aprūpintos mobiliaisiais kelio ženklais, turėti tam skirtų transporto priemonių. Šiuo metu policijos

turimoms mobiliosioms teisės pažeidimų fiksavimo sistemoms paženklinėti kelio ženklais reikėtų apie 90 000 eurų. Kiekvienai papildomai sistemai ženklinti reikėtų apie 1 500 eurų;

- **judančiose policijos transporto priemonėse nebegalėtų būti naudojamos pažeidimus fiksuojančios ir automatinio būdu į Administracinių nusižengimų registrą duomenis siunčiančios mobiliosios sistemos**, kurios, kaip ir kitos šiuolaikiškos teisės pažeidimų fiksavimo sistemos, vertinamos kaip korupcijos riziką eliminuojančios eismo kontrolės priemonės;
- Įstatymo projekto **aiškinamajame rašte pateikti argumentai, kurie nepatvirtinti jokiais moksliniais tyrimais**, dėl poreikio statyti kelio ženklus, įspėjančius apie atliekamą automatinę eismo kontrolę, nes jų nesant vairuotojai patiria papildomą įtampą vairuodami transporto priemones, sumažėja jų dėmesio koncentracija į kelią, jie staigiai stabdo transporto priemones ir taip sukelia grėsmę eismo saugumui. KET nustatyta, kad **vairuotojas privalo važiuoti neviršydamas leistino greičio, t. y. šio reikalavimo vairuotojas privalo laikytis ne tik kelio ruože, kuriame stovi kelio ženklas, informuojantis apie kelyje įrengtas mobiliąsias teisės pažeidimų fiksavimo sistemas, bet visuose keliuose ir nuolat**;
- 2018 m. Europos Sąjungos keliuose žuvo daugiau kaip 25 000 žmonių. **Europos Sąjungos ilgalaikis tikslas – iki 2050 m. pasiekti, kad žūčių keliuose skaičius kuo labiau priartėtų prie nulio**. Lietuvos Respublikos strateginis tikslas deklaruotas **Valstybinėje eismo saugumo programoje „Vizija – nulis“**, patvirtintoje Vyriausybės 2020 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 256, – **iki 2030 m. žuvusiųjų skaičių Lietuvos keliuose sumažinti 50 procentų, palyginti su 2019 m.**, t. y. kad eisme žūtų ne daugiau kaip 75 eismo dalyviai arba 1 mln. gyventojų tektų ne daugiau kaip 25 žuvusieji Lietuvos keliuose. **Vienas iš uždavinių strateginiam tikslui pasiekti – sumažinti leistino greičio viršijimo atvejų skaičių**. Nors Lietuvoje eismo saugumo situacija gerėja ir žuvusiųjų skaičius mažėja, tačiau **Lietuva vis dar atsilieka nuo Europos Sąjungos vidurkio pagal žuvusiųjų keliuose per metus skaičių**, tenkantį 1 mln. gyventojų (2019 m. Lietuvoje 1 mln. gyventojų teko 65 žuvusieji, o Europos Sąjungos vidurkis – 49 žuvusieji). **Valstybės politika turi būti ir toliau nukreipta ne į atskirų eismo dalyvių išreikšto noro važiuoti leistinu greičiu tik kelio ženklais pažymėtose kelio ruožuose palaikymą, o į bendras pastangas ir siūlomus ambicingus planus kuriant ilgalaikę saugaus eismo strategiją „Vizija – nulis“**.

5. Derinimas: Projektas suderintas su Finansų ministerija, Susisiekimo ministerija ir Teisingumo ministerija. Projektas buvo svarstytas ankstesnės Vyriausybės posėdyje (2020-11-25 d.), tačiau sprendimas nebuvo priimtas.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ir pasiūlymų neturi.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

7. Dalykinio vertinimo išvada: Projektas svarstytinas Vyriausybės posėdžio „B“ dalyje (kaip plačiau pristatytinas).

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt